

СВІТОВИЙ РІВЕНЬ медіадосліджень в Україні

Олег ФЕДЧЕНКО

Директор Могиллянської школи
журналістики (НаУКМА)

1 жовтня розпочинається навчання на першій в Україні докторській програмі (PhD) з масових комунікацій. Це вже другий спільний проект Національного університету «Києво-Могиллянська академія» та фонду Ріната Ахметова «Розвиток України», який надав грант у розмірі 560 тис. грн. на реалізацію цієї програми на 2008/2009 навчальний рік.

Першим спільним проектом, започаткованим минулого року, була програма післядипломної освіти журналістів «Журналістика цифрового майбутнього». У докторській програмі від НаУКМА цього разу бере участь не лише Могиллянська школа журналістики, але і кафедра соціології НаУКМА, znana своїми дослідженнями світового рівня, в тому числі й у сфері комунікацій, які регулярно проводить Київський міжнародний інститут соціології (КМІС).

Докторська програма (PhD) з масових комунікацій є однією з чотирьох докторських програм, що започатковуються НаУКМА цього року. Метою програми є підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації за зразком третього циклу Єдиного європейського освітнього простору (European Higher Education Area), описаного у так званих «Зальцбурзьких принципах».

Створення цієї докторської програми є результатом дворічної підготовчої роботи, яку здійснювали викладачі НаУКМА в рамках проекту TEMPUS і який включав у себе ознайомлення з іноземним досвідом створення та адміністрування програм третього циклу освіти в Іспанії, Франції, Британії та Норвегії, створення концепції докторської школи для НаУКМА, а також поширення отриманого досвіду серед інших українських університетів шляхом проведення присвяченої цій проблематиці конференції у НаУКМА минулого року.

Основною метою докторської програми (PhD) з масових комунікацій є підготовка дослідників комунікативної проблематики світового рівня. Фахівців такого рівня і такої спеціалізації сьогодні в Україні не існує. Це стосується як ринку комерційно орієнтованих досліджень, так і суспільно важливих досліджень. Адже сьогодні в Україні виконується дуже мало досліджень довготривалих впливів різних типів медіа на різні типи аудиторій, довготривалих преференцій та запитів аудиторій, ставлення різних соціальних груп до медіа, впливів медіа на суспільство в цілому та на окремі групи. Також в Україні не виконуються міждисциплінарні дослідження, де би комунікативна проблематика розглядалася в контексті інших наук.

Ось лише деякі напрями досліджень у рамках новоствореної докторської програми:

- Комунікація і громадська сфера
- Антропологічні аспекти комунікації
- Політична комунікація, громадська думка та політична психологія
- Міжнародні медійні системи та глобальна комунікація
- Організаційна, стратегічна та маркетингова комунікація
- Медійна політика та урядова комунікація
- Міжкультурні та міжперсональні комунікації

- Гендерні аспекти в комунікації
- Візуальна комунікація та дослідження кіно
- Комунікація про здоров'я

Навчання на програмі відрізняється від наявної в Україні системи аспірантури в першу чергу тим, що чітко визначеним є предмет дослідження. По-друге, навчання на цій програмі є стаціонарним і передбачає інтенсивне прослуховування док-

**Сергій КВИТ, президент
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»:**

Докторська програма західного зразка (PhD) з масових комунікацій у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» матиме виняткове значення для розвитку вітчизняних медіастудій. Хотів би нагадати, що цей напрям перебуває в Україні у зародковому стані. Жодними екзотичними сурогатами на кшталт «журналістикознавства» не можна виправдати незнання теорій масових комунікацій та невміння оперувати сучасними методами медіадосліджень. Співпраця лідерів – Могилянської школи журналістики та кафедри соціології НаУКМА, орієнтація на кращі світові зразки, інтердисциплінарність та міжнародні критерії якості є запорукою створення нової наукової школи.

Важливо, що НаУКМА не просто розвиває нові докторські програми, які, нагадаю, згідно з підписаними нашою державою домовленостями, повинні запровадити в українських університетах починаючи з 2010 року, а робить це у рамках нової структури – докторської школи. Її метою зокрема є розвиток міждисциплінарних засад наукових досліджень та підтримка високого рівня якості всіх програм, які функціонують у межах університету. Можна вести розмову про досягнення вітчизняної науки, але науковий простір не був національним, він необмежений, як і будь-який конкурентний ринок. Мобільність, що спирається на самперед на знання англійської мови, та взаємна інтеграція – ось ті принципи, які зроблять українську науку конкурентноздатною.

**Анатолій ЗАБОЛОТНИЙ,
директор фонду Ріната Ахметова
«Розвиток України»:**

– Ми завжди розуміли, що важливо підходити до благодійних справ системно, тому проекти, які ми підтримуємо і реалізуємо, допомагають Україні удосконалити галузі, в яких потрібна наша допомога. Один із напрямків, який ми розвиваємо – сучасна освіта та сімейні форми виховання. Разом з нашими партнерами з Києво-Могилянської Академії в рамках діяльності фонду ми в цьому році відкриваємо докторську програму (PhD) з масових комунікацій. Ця програма дуже важлива для галузі тим, що її випускники після закінчення будуть проходити навчання за зразком третього циклу єдиного європейського освітнього простору. Для того щоб мати можливість отримувати знання європейського рівня, слухачам потрібно бути мобільними, користуватися сучасними науковими виданнями, друкувати свої публікації як в Україні, так і за її межами, відвідувати міжнародні конференції, обмінюватися досвідом із закордонними університетами. Ми дали грант, який надасть слухачам можливість скористатися всіма перевагами освіти закордонного рівня та допоможе Україні випустити професіоналів високої кваліфікації та отримати диплом, який визнаватиметься у всьому світі.

торантами низки навчальних та дослідницьких курсів, частина яких буде викладатися запрошеними викладачами із західних університетів. По-третє, докторанти виконуватимуть оригінальне наукове дослідження під керівництвом кількох наукових консультантів, один із яких із західного університету – партнера. По-четверте, ця програма буде першим кроком до інтегрування українських медіадосліджень у світовий контекст. Усі докторанти виконуватимуть дослідження української проблематики в тому числі й англійською мовою, публікуватимуть результати досліджень у міжнародних реферованих фахових журналах та у вітчизняних фахових виданнях, презентуватимуть результати досліджень на міжнародних та вітчизняних конференціях, форумах, симпозиумах. Все це має метою збільшити так званий імпаکت-фактор результатів досліджень. Адже на сьогодні цитування українських медіадослідників у світовій науці є майже відсутнім, що ставить під сумнів їх наукову цінність, а отже і їх доцільність.

Також усі докторанти будуть викладати у НаУКМА навчальні курси, що відповідатимуть їхній дослідницькій тематиці, що має на меті створити потужну викладацьку школу та стале дослідницьке середовище. Результатом чотирічного навчання на програмі є написання на базі власного дослідження письмової дисертації та її публічний захист перед спеціалізованою дисертаційною комісією, яка складається із провідних спеціалістів світового рівня, зібраних для оцінки конкретного дисертаційного дослідження.

Інформацію щодо програми можна знайти за адресою: http://www.ukma.kiev.ua/ua/school_phd/index.php.

Фото надані проектом
«Журналістика цифрового майбутнього»,
123RF, ОЛЕНИ СТАРОСТЕНКО

